Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Muintearas a Chothú

i Seomra Ranga na hEalaíne

Amharc-ealaín/Ealaín

Leabhrán Foghlaim Ghairmiúil

2026-27

Clár an Ábhair

Inniu déanfaimid 1

Tacaíocht Breise 2

Is fuinniúla an saol mar gheall ar ionchuimsiú: Físeán 2

Ionchuimsiú san Ealaín: Do rogha 2

Machnamh Seisiún a hAon 3

Ag pleanáil do chách: Gníomhaíocht 4

Leibhéal 2 Modúl Roghnach na hAmharc-Ealaíne 6

Leideanna Smaointeoireachta 6

Machnamh Seisiún a Dó 7

Cé hiad mo Scoláirí? 8

Cúrsaí Pleanála 10

Spás Pleanála Breise 10

Muintearas a Chothú: Pleanáil Roinne 11

Gluais 12

Tagairtí 13

Tacaíocht Breise 14

Nótaí 15

Inniu déanfaimid

Ár dtuiscint maidir le héagsúlacht, ionchuimsiú, muintearas agus cleachtais athmhachnaimh an fhoghlaimeora a neartú

Tuiscint a fhorbairt maidir le Cláir Foghlama na Sraithe Sinsearaí: Leibhéal 1 agus Leibhéal 2

Comhoibriú chun aonad foghlama a dhearadh agus chun gníomhartha a aithint chun cleachtais ionchuimsitheacha a fheabhsú i roinn na healaíne

Tacaíocht Breise

Scan na cóid thíos le haghaidh tacaíocht breise

www.oide.ie

www.curriculum.ie

www.examinations.ie

Is fuinniúla an saol mar gheall ar ionchuimsiú: Físeán

Breac síos na smaointe a thagann chun cinn.

Ionchuimsiú san Ealaín: Do Rogha

Breac síos eolas faoi shaothair ealaíne nua anseo.

Machnamh

Déan machnamh ar d'eispéireas agus léargas ó Sheisiún a hAon agus smaoinigh faoi na leideanna thíos

Coinnigh: Cad é atá maith?

Athraigh: Cad é is féidir a athrú nó a bheachtú?

Cartlannaigh: Cad é is féidir a chur ar leataobh?

Tosaigh: Cad é is féidir a chur i bhfeidhm?

Spás breise le haghaidh nótaí

Ag pleanáil do chách

Toradh Foghlama na hArdteistiméireachta

Cén toradh foghlama a roghnóidh mé?

Cad é a bheadh mar fhreagra agat ar an mbriathar gnímh agus ar an sainmhíniú?

Cad a mbeidh na scoláirí ag foghlaim faoi agus cén fáth?

Eispéiris Foghlama na hArdteistiméireachta

Cén chaoi a mbeidh na scoláirí ag foghlaim?

Ag pleanáil do chách

Toradh Foghlama na Sraithe Sinsearaí Leibhéal 2

Cén toradh foghlama a roghnóidh mé?

Cad é a bheadh mar fhreagra agat ar an mbriathar gnímh agus ar an sainmhíniú?

Cad a mbeidh an scoláire ag foghlaim faoi agus cén fáth?

Gníomhaíocht Fhoghlama na Sraithe Sinsearaí L2

Cén chaoi a mbeidh siad ag foghlaim?

Clár Foghlama na Sraithe Sinsearaí Leibhéal 2:
Modúl Roghnach na hAmharc-ealaíne

Gabh i dtaithí ar Mhodúl Roghnach na hAmharc-Ealaíne agus agus breac síos nóta de na rudaí a sheasann amach duit.

Leideanna Smaointeoireachta

Is sraith de leideanna smaointeoireachta iad Feic, Mothaigh, Samhlaigh a chuidíonn le scoláirí chun moilliú, amharc go grinn, agus dul i ngleic le píosa ealaíne, le rud nó le smaoineamh ar dhóigh níos doimhne. Tacaíonn an gnáthamh seo le breathnóireacht chúramach, nasc mothúchánach, tuiscint, agus fiosrú, rud a spreagann plé ranga atá saibhir agus a fhágann an smaointeoireacht sofheicthe.

FEIC

Cad a fheiceann tú?

MOTHAIGH

Cad iad na mothúcháin a thagann chun cinn agus tú ag amharc ar an saothar seo?

SAMHLAIGH

Cén sórt rudaí a shamhlaíonn tú nuair a amharcann tú ar an saothar seo?

Machnamh

Déan machnamh ar d'eispéireas agus léargas ó Sheisiún a Dó agus smaoinigh faoi na leideanna thíos

Coinnigh: Cad é atá maith?

Athraigh: Cad é is féidir a athrú nó a bheachtú?

Cartlannaigh: Cad é is féidir a chur ar leataobh?

Tosaigh: Cad é is féidir a chur i bhfeidhm?

Spás breise le haghaidh nótaí

Cé hiad mo Scoláirí

Céard iad na torthaí foghlama a roghnóidh mé?
Cad a mbeidh na scoláirí ag foghlaim faoi?
Cad ba cheart a bheith ar eolas ag scoláirí, a bheith tuigthe acu agus a bheith ar a gcumas acu a dhéanamh?
Cad iad na príomhscileanna/ príomhinniúlachtaí a d'fhéadfadh a chur ar siúl?

Machnamh an Mhúinteora:
Cad é a bhí rathúil?
Cad é atá le feabhsú?
Cad é mar is féidir feabhsú?

Cad é an próifíl ranga?

An bhfuil aon rud eile chun smaoineamh air?

Cé hiad mo Scoláirí

Cad iad an heispéiris/gníomhaíochtaí foghlaimeora a bheidh san áireamh?
Cad iad na hoideolaíochtaí agus na cuir chuige a bheidh in úsáid agam?

Cé hiad mo scoláirí?

Cad iad an hábhair/hacmhainní tacaíochta a bheidh de dhíth orm don aonad foghlama seo?

Cad iad na rudaí ba cheart smaoineamh orthu maidir le measúnú leanúnach?
Conas a bhaileoidh agus a choinneoidh mé taifead ar fhianaise na foghlama?

Cúrsaí Pleanála

Cad iad na gnéithe a mbeifeá ag smaoineamh orthu agus aonad foghlama á phleanáil agat?

Spás Breise Pleanála

Muintearas a Chothú

Déan machmach ar an gcaoi a chontaíonn bhur roinn ionchuimsiú, féiniúlacht agus muintearas.

Cad é atá maith?	Níos fearr fós	An chéad céime eile

Gluais

Úsáidtear an ghluais seo chun choincheapa agus téarmaíocht i gCláir Foghlama Leibhéal 1 agus Leibheal 2 na Sraithe Sinsearaí a shoiléiriú.

Comhad Tacaíochta Dalta	Is é comhad tacaíochta scoláire an modh a mholtar do scoileanna a úsáid chun pleanáil do dhul chun cinn daoine óga a fhaigheann tacaíocht bhreise agus chun an dul chun cinn sin a thaifeadadh. Tá sé deartha chun scoileanna a chumasú, conair oideachais duine óig a rianú agus a d(h)ul chun cinn agus a riachtanais a thaifeadadh le himeacht ama.
Plean Tacaíochta Dalta	Is é atá sa Phlean Tacaíochta Dalta plean foghlama indibhidiúlaithe, ina ndoiciméadaítear láidreachtaí, údair spéise agus riachtanais an duine óig, mar aon leis na riachtanais foghlama tosaíochta a comhaontaíodh mar bhunús do spriocanna agus d'idirghabhálacha.
Gníomhaíochtaí Foghlama	Tá gníomhaíochtaí foghlama bunaithe ar thorthaí foghlama á ndearadh ag múinteoirí, ní mór dóibh láidreachtaí agus riachtanais ar leith an scoláire a sainaithníodh a chur i gcroílár an phróisis.
Contanam Dul Chun Cinn	Léiríonn an contanam áit dhul chun cinn an scoláire i dtaca leis na torthaí foghlama. Is féidir an contanam dul chun cinn a úsáid le tacú leis an teagasc, foghlaim agus measúnú leanúnach i ngníomhaíochtaí laethúla an scoláire.

Tagairtí

CNCM, (2019), Ealaín Sonraíocht na hArdteistiméireachta
https://www.curriculumonline.ie/getmedia/1eb9c70b-89fb-486e-9035-20c35e3543bc/Leaving-Certificate-Art-Specification_GA.pdf

CNCM, (2016), Amharc-ealaín na Sraithe Sóisearaí
www.curriculumonline.ie/junior-cycle/junior-cycle-subjects/visual-art/

CNCM, (2025), Clár Foghlama Leibhéal 2 den tSraith Shinsearach: Amharc-ealaín Modúl Roghnach
https://www.curriculumonline.ie/junior-cycle/level-2-learning-programmes/

CNCM, (2024), Cláir Foghlama na Sraithe Sinsearaí: Leibhéal 1 agus Leibhéal 2 Ráiteas Cláir
www.curriculumonline.ie/senior-cycle/level-1-and-level-2-learning-programmes/

CNCM, (2026), Cláir Foghlama Leibhéal 2 na Sraithe Sóisearaí Ráiteas Cláir
www.curriculumonline.ie/junior-cycle/junior-cycle-subjects/visual-art/

An Roinn Oideachais, (2024), Treoirlínte d'Iarbhunscoileanna Ag Tacú le Daoine Óga i Ranganna Príomhshrutha a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu
https://assets.gov.ie/static/documents/Guidelines-for-post-primary-schools.pdf.pdf

An Roinn Oideachais, (2024), Táscairí ar Chleachtas Éifeachtach d'Iarbhunscoileanna Ag Tacú le Daoine Óga i Ranganna Príomhshrutha a bhfuil Riachtanais Speisialta Oideachais Acu
https://assets.gov.ie/static/documents/Indicators-of-effective-practice-for-post-primary-schools.pdf.pdf

An Roinn Oideachais, (2024), Táscairí ar Chleachtas Éifeachtach – Rannán 3 Samplaí – Comhaid Tacaíochta Dalta le haghaidh Iarbhunscoileanna
https://assets.gov.ie/static/documents/Post_Primary_SET_Indicators_example_August_2025.pdf

An Roinn Oideachais, (2018), Ráiteas Polasaí Folláine & Creat Cleachtais
https://hea.ie/assets/uploads/2024/06/NSS-1-7.pdf

An Roinn Oideachais, (2024), Bí Cineálta Nósanna Imeachta chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iarbhunscoileanna
https://assets.gov.ie/static/documents/bi-cinealta-procedures-to-prevent-and-address-bullying-behaviour-for-primary-and-post-.pdf

Cigireacht, (2024), I dTreo Eispéiris Foghlama ar Ardchaighdeáin do Chách Soláthar do leanaí agus do dhaoine óga a bhfuil riachtanais speisialta oideachais acu i mbunscoileanna agus in iarbhunscoileanna
https://www.gov.ie/en/department-of-education/publications/inspectorate-publications/#special-educational-needs

Cigireacht, (2024), Tuarascáil Chigireachta (2021-2023) agus Athbhreithniú Téamach
https://www.gov.ie/en/department-of-education/publications/the-department-of-education-inspectorate-report-2021-2023-and-thematic-review-pdf-version/#full-report-combined-chapters

NCSE, (2024), An Inclusive Education for an Inclusive Society policy advice paper on special schools and classes
https://ncse.ie/wp-content/uploads/2024/05/An_Inclusive_Education_for_an_Inclusive_Society_NCSE_Policy_Advice_Paper_7.pdf

CNOS, (2025), Relate an CNOS Cur Chuige um Thús Áite do Rialú i leith Iompraíocht a Athshamhlú agus Tacú le hIdirchaidreamh agus le Rannpháirtíocht Daltaí
https://ncseproductionsa.blob.core.windows.net/assets/2026/02/NCSE-Relate-Resource-Proof02-EN.pdf

An Chomhairle Mhúinteoireachta (2016). An Cód Iompair Ghairmiúil do Mhúinteoirí
https://www.teachingcouncil.ie/assets/uploads/2023/09/code-of-professional-conduct-for-teachers1.pdf

Cigireacht, (2022). Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022: Creat Cáilíochta d'IarBhunscoileanna
www.gov.ie/en/department-of-education/publications/looking-at-our-school-2022/

Berger, J. (1972). Ways of seeing. London: British Broadcasting Corp, Printing

Hargreaves, A. and Shirley, D. (2019). Leading from the middle: its nature, origins and importance. Journal of Professional Capital and Community, 5(1), pp.92–114. doi:https://doi.org/10.1108/jpcc-06-2019-0013.

Uniting (2017). Inclusion Makes the World More Vibrant. YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=QXY5TyCUTlo

derekfoott (2016). yvonne. [online] Vimeo.
https://vimeo.com/180526004?share=copy&fl=cl&fe=ci [Accessed 25 May 2026]

Tacaíocht Breise

www.ncse.ie

www.oide.ie
(Ionchuimsiú agus Éagsúlacht)

Nótaí

Nótaí

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

